

Зауваження та пропозиції до проекту Кримінального процесуального кодексу України від 13 січня 2012 року

(Юхно О.О., Бондаренко О.О., Глобенко Г.І., Єдин Р.В., Захарченко О.В., Кочура А.В., Романюк В.В., Рось Г.В., Сичов С.О., Тучак Р.М., Чича Р.П.)

№ з/п	Пункт, частина, стаття проекту КПК	Пропозиції і зауваження до тексту проекту КПК	Обґрунтування
1.	Стаття 28 проекту КПК	Змінити статтю.	Запровадження поняття «розумних строків» досудового розслідування слід уточнити по термінах в КПК. Їх невизначеність в проекті не узгоджується з положенням щодо швидкого розслідування та призведе до чисельних зловживань з боку службових осіб.
2.	Частина друга статті 1 проекту КПК «Кримінальне процесуальне законодавство складається із відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та цього Кодексу»	Частину другу статті 1 проекту КПК слід викласти у наступній редакції: «Кримінальне процесуальне законодавство складається із відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Кодексу та інших законів України »	У редакції частини другої статті 1 проекту КПК міститься неповний перелік нормативно-правових актів, які регламентують кримінально-процесуальну діяльність. Окремі питання кримінального процесу регламентуються Законами України «Про міліцію», «Про прокуратуру», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про судоустрій і статус суддів», тощо.
3.	Частина друга статті 26 проекту КПК. «Відмова прокурора від підтримання обвинувачення тягне за собою закриття кримінального провадження за винятком випадків, передбачених цим Кодексом»	Частину другу статті 26 проекту КПК необхідно викласти у такій редакції: «Обвинувачення в суді підтримує прокурор, а у випадках, передбачених цим Кодексом, – потерпілий або його представник. Відмова прокурора від обвинувачення тягне за собою виправдання особи».	Відповідно до принципу презумпції невинуватості відмова прокурора від підтримання державного обвинувачення під час судового розгляду має тягнути за собою виправдання особи.
4.	Глава 21 проекту КПК «Негласні слідчі (розшукові) дії» статті	Виключити і внести зміни до статей, де цей термін згадується.	Назва глави 21 проекту КПК, на наш погляд, є некоректною, бо в ній використовуються несумісні поняття. Слідчі дії не можуть бути негласними. Вказана ознака притаманна оперативно-розшуковій

	246-275		діяльності (див. стаття 2 Закону України «Про оперативно розшукову діяльність» від 18.02.92 р. № 2135-12). Сприйняття положень цієї глави законодавцем фактично призведе до змішування кримінально-процесуальної і оперативно-розшукової діяльності. Крім того, більшість із негласних слідчих дій, передбачених проектом КПК, ідентичні оперативно-розшуковим заходам, передбаченим статтею 8 Закону України «Про оперативно – розшукову діяльність».
5.	§ 5 Глави 3 проекту КПК	Внести відповідні зміни.	У пункті 24 частини першої статті 3 проекту КПК згадується такий суб'єкт кримінального процесу як понятій, хоча в § 5 Глави 3 про нього взагалі нічого не сказано, не врегульовано і його процесуальний статус.
6.	Стаття 60 § 5 Глави 3 проекту КПК	Внести відповідні зміни та частину першу статті 60 і викласти у такій редакції: «Заявником є фізична або юридична особа, яка звернулася із заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади, уповноваженого до початку досудового розслідування».	У частині другій статті 55 проекту КПК встановлено, що права і обов'язки потерпілого виникають в особи з моменту подання заяви про вчинення щодо неї кримінального правопорушення, а тому доцільно з частини першої статті 60 проекту КПК виключити слова «і не є потерпілим», крім того питання про визнання особи потерпілою вирішується мотивованою постановою слідчого або прокурора відповідно до частини п'ятої статті 55 проекту КПК
7.	Стаття 42 проекту КПК	Змінити назву статті та викласти її у такій редакції: «Підозрюваний, обвинувачений, підсудний», виключити слово «підсудний» з частини другої статті 42, доповнити статтю 42 частиною третьою, яку викласти у наступній редакції: «підсудним є особа, щодо якої призначений судовий розгляд на підставі обвинувального акту». У наступних частинах статті 42 проекту КПК після слова обвинувачений додати слово підсудний . Внести зміни до статей, де цей термін згадується, та після слова обвинувачений писати слово підсудний.	Не відмежовується поняття обвинуваченого та підсудного у частині другій статті 42 проекту КПК, а далі по тексту взагалі поняття підсудний втрачається.

8.	Стаття 94 проекту КПК	<p>Внести зміни до статті 94 та викласти її у такій редакції:</p> <p>«Перевірка та оцінка доказів</p> <p>1. Перевірка доказів полягає у їх дослідженні особою, яка здійснює дізнання, слідчим, прокурором, суддею, судом шляхом аналізу кожного з них, проведення повторних або нових слідчих і судових дій для вирішення як окремих питань, так і справи в цілому.</p> <p>2. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом, оцінюють кожний доказ з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів – з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення.</p> <p>3. Жоден доказ не має наперед встановленої сили».</p>	<p>Оскільки елементом доказової діяльності, крім збирання та оцінки доказів, є перевірка доказів, вважаємо, що у цій статті необхідно відобразити такий елемент доказової діяльності як перевірка доказів та викласти її зміст.</p>
9.	Стаття 177 проекту КПК	<p>Внести зміни до частини першої статті 94 та викласти її у такій редакції:</p> <p>«Метою застосування запобіжного заходу є забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього процесуальних обов'язків, а також запобігання спробам:</p> <p>1) переховуватися від органів</p>	<p>Частина перша статті 94 містить перелік підстав для застосування запобіжних заходів, використання слова «або», при їх перерахуванні є недоцільним.</p>

		досудового розслідування та (або) суду, 2) знищити, сховати або спотворити будь-що із речей чи документів, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, 3) незаконно впливати на потерпілого, свідка, іншого підозрюваного, обвинуваченого, експерта, спеціаліста у цьому ж кримінальному провадженні, 4) перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином, 5) вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжити кримінальне правопорушення, у якому підозрюється, обвинувачується».	
10.	Стаття 176 проекту КПК	Внести зміни до частини другої статті 176 проекту КПК, яку викласти у такій редакції: «Тимчасовим запобіжним заходом є затримання особи з метою приводу, яке застосовується з підстав та в порядку, визначеному цим Кодексом».	Затримання особи проводиться лише з метою її подальшого приводу до суду для розгляду питання про застосування або зміну запобіжного заходу, тому у загальних положеннях глави доцільно вказати мету, з якою застосовується затримання.
11.	Стаття 191 проекту КПК	Внести зміни до назви вказаної статті, яку пропонується викласти у такій редакції: «Дії уповноважених службових осіб після затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу».	Стаття 191 проекту КПК регламентує дії уповноважених осіб саме після отримання дозволу на затримання з метою приводу.
12.	Стаття 237 проекту КПК	Пропонуємо у зазначеній статті проекту КПК надати вичерпний перелік видів оглядів, які можуть проводитися під час провадження	Кримінально-процесуальний Закон повинен бути зручним у користуванні. Особа, яка здійснює дізнання, слідчий повинні знати про всі види оглядів, які вони можуть провести під час провадження дізнання та досудового слідства.

		у кримінальній справі, а саме: огляд місця події, місцевості, приміщень, предметів, документів, трупів, тварин, житла та іншого володіння особи, кореспонденції, на яку накладено арешт, інформації, знятої з каналів зв'язку.	
13.	Частина третя статті 233. Слідчий, прокурор має право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи лише у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину. У такому випадку прокурор, слідчий за погодженням із прокурором зобов'язаний невідкладно після здійснення таких дій звернутися з клопотанням про проведення обшуку до слідчого судді. Слідчий суддя розглядає таке клопотання згідно з вимогами статті 234 цього Кодексу, перевіряючи, крім іншого, чи дійсно були наявні підстави для проникнення до житла чи	Зазначену частину пропонується викласти у наступній редакції: «Слідчий, прокурор має право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи лише у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину. У такому випадку прокурор, слідчий за погодженням із прокурором зобов'язаний невідкладно після здійснення таких дій письмово повідомити про проведення обшуку слідчого суддю. Таке повідомлення повинно відповідати вимогам, які пред'являються до клопотання про проведення обшуку у житлі, зазначеним у статті 234 цього Кодексу. Слідчий суддя перевіряє: чи дійсно були наявні підстави для проникнення до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді. Якщо слідчий суддя визнає проникнення до житла чи іншого володіння особи безпідставним, встановлені	Нелогічно звертатися з клопотанням про проведення процесуальних дій після того, як вони вже були виконані.

	іншого володіння особи без ухвали слідчого судді. Якщо прокурор відмовиться погодити клопотання слідчого або слідчий суддя відмовить у задоволенні клопотання про обшук, встановлені внаслідок такого обшуку докази є недопустимими, а отримана інформація підлягає знищенню в порядку, передбаченому статтею 254 цього Кодексу.	внаслідок таких дій докази є недопустимими, а отримана інформація підлягає знищенню в порядку, передбаченому статтею 254 цього Кодексу.	
14.	Стаття 242 проекту КПК.	Частину другу вказаної статті пропонується доповнити пунктом шостим наступного змісту: «Щодо особи, за наявності відомостей, які викликають сумнів про те, що вона у зв'язку із своїми психічними вадами не здатна правильно сприймати обставини, що мають значення для кримінального провадження, і давати показання про них».	Відповідно до пункту 14 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах» від 30.05.1997 року № 8, судово-психіатрична експертиза обов'язково повинна призначатися щодо особи, яка у зв'язку із своїми психічними вадами не здатна правильно сприймати обставини, що мають значення для справи, і давати показання про них. Тому мова повинна йти не тільки про обвинуваченого, підозрюваного і підсудного, а й про свідка, потерпілого та ін.
15.	Частина перша статті 283 проекту КПК. Особа має право на розгляд обвинувачення проти неї в суді в найкоротший строк або на його припинення шляхом закриття провадження.	Частину першу зазначеної статті пропонується викласти у такій редакції: «Особа має право на розгляд обвинувачення проти неї в суді або на закриття провадження в найкоротший строк».	У зазначеній частині статті вживається термін «припинення», який не відповідає її змісту, оскільки мова йде про форму закінчення досудового розслідування.
16.	Глава 37. «Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб»	Пропонуємо зазначену главу проекту КПК виключити.	Вважаємо, що в такій главі немає потреби, оскільки особливості притягнення до кримінальної відповідальності окремих категорій осіб, а саме Президента України, народних депутатів України,

			суддів, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини визначаються Конституцією України та іншими Законами: «Про статус народного депутата України», «Про судоустрій і статус суддів», «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», які є джерелами кримінально-процесуального права і повинні застосовуватися під час провадження у кримінальних справах, тому немає доцільності щодо уточнення.
--	--	--	---